

Εισήγηση Χ. Δουλκερίδη στην ημερίδα για την Ενέργεια

Ρόδος, 30/4/2011

Ως πολίτης και πολιτικός σε μια ευρωπαϊκή πόλη ενός εκατομμυρίου κατοίκων αλλά και ως οικολόγος, θα καταθέσω το όραμα και την εμπειρία μου των 5 ετών, για το πώς η βιώσιμη πόλη μπορεί πράγματι να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της οικονομίας και της ζωής "χαμηλού άνθρακα".

Οι Βρυξέλλες είναι γνωστή ανά τον κόσμο ως πρωτεύουσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό αποτελεί τίτλο και ευθύνη που μας τιμά και πρέπει να είμαστε στο ύψος των φιλοδοξιών που η Ευρώπη φέρνει στον τομέα των κλιματικών αλλαγών και της ενεργειακής πολιτικής.

Και όμως το 2004, στις Βρυξέλλες δεν υπήρχε πραγματική στρατηγική για την ενέργεια και το περιβάλλον. Οι Βρυξέλλες και το Βέλγιο δεν ήταν οι καλύτεροι μαθητές στις ευρωπαϊκές αίθουσες διδασκαλίας.

Σήμερα ωστόσο, έχουμε κάνει μεγάλα βήματα:

-9 ένατοι στην ταξινόμηση της Siemens για τις ευρωπαϊκές βιώσιμες πόλεις

-στην κορυφή των 5 πόλεων με το μεγαλύτερο αριθμό παθητικών κατασκευών (Γερμανικό πρότυπο για κτίρια με πολύ υψηλή ενεργειακή απόδοση)
- μια ριζική αλλαγή στις πρακτικές των Κατασκευών και της ανακαίνισης που χωρίζουν στα 4 την κατανάλωση.

- μια σημαντική μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης της τάξης του 10% από το 2004, ενώ ο πληθυσμός ταυτόχρονα αυξήθηκε κατά 10 %.

Και οι μεγάλες φιλοδοξίες μας για το μέλλον είναι οι εξής:
-ενεργός συμμετοχή στη συνέλευση των δημάρχων,
-στόχος μείωσης κατά 30% το CO2 διοξείδιο του άνθρακα για το 2025
-γενίκευση του παθητικού προτύπου (Γερμανική ετικέτα για κτίρια με πολύ χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση) για κάθε δημόσια Κατασκευή από το 2010
- ενεργειακός κανονισμός για την επιβολή του παθητικού προτύπου για κάθε κατασκευή το 2015,

- ανάπτυξη πολλών "βιώσιμων συνοικιών"

Τι έχει συμβεί από το 2004;

Σε ένα αστικό πλαίσιο όπως η περιφέρεια των Βρυξελλών, το 70% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου προέρχονται από κτίρια, ενώ το 30% προέρχεται από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων. Οι Βρυξέλλες χαρακτηρίζονται επίσης από την απουσία μεγάλων βιομηχανιών.

Η στρατηγική που εφαρμόζεται στις Βρυξέλλες έχει επικεντρωθεί κυρίως στην ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και σε δευτερευόντως στην πολιτική της κινητικότητας. Λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των βρυξελλιώτικων κτιρίων από την κατάληψη, την κατασκευή και την ηλικία τους, έχουμε στοχεύσει στο δυναμισμό των παραγόντων, τόσο στα νοικοκυριά, όσο και στις επιχειρήσεις, τόσο στο δημόσιο όσο στο μη κερδοσκοπικό τομέα.

Έχουμε επομένως εργαστεί σε 3 ουσιαστικές διαστάσεις:

- στη συμπεριφορά του κάθε ατόμου,
- στη διαχείριση των τεχνικών εγκαταστάσεων,
- στις επενδύσεις που έχουν επιδόσεις.

Μια σειρά δράσεων, συνεπώς, έχουν πραγματοποιηθεί από το 2004:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ώστε να πείσουμε για την ανάγκη για δράση.
- Δημιουργία υπηρεσιών τεχνικής βοήθειας για την αντιμετώπιση της άγνοιας προσιτών λύσεων
- Ενίσχυση των επενδύσεων, προκειμένου να επιτευχθεί η υψηλή ενεργειακή επίδοση,
- Οργάνωση κατάρτισης των επαγγελματιών: του αρχιτέκτονα, του μηχανικού, του τεχνικού διευθυντή,
- Ανάπτυξη υποδειγματικών φιλόδοξων προγραμμάτων, από τους ίδιους τους φορείς που αποδεικνύουν όλα όσα είναι ήδη δυνατά να κάνουμε σήμερα,
- Διαπραγμάτευση μιας συμμαχίας Απασχόλησης - περιβάλλοντος με τον κατασκευαστικό τομέα, για την προσαρμογή του τομέα στις νέες εξελίξεις,
- Ανάπτυξη ενός ρυθμιστικού πλαισίου περισσότερο δεσμευτικού όσον αφορά στην κατασκευή, στην ανακαίνιση και στη διαχείριση των τεχνικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αποφάσεις.

Το αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής μετά από 5 χρόνια θα είναι η εξής:

- μια πραγματική ευαισθητοποίηση όλων των παραγόντων που θα επιτρέψει να ληφθούν αυστηρότερα μέτρα
- υποδειγματικά έργα που πραγματοποιούνται από τους επιτόπιους φορείς έχουν αποδείξει όλα τα πιθανά κέρδη που είναι δυνατόν να ληφθούν από άποψη συμπεριφοράς, διαχείρισης των εγκαταστάσεων καθώς και στον τομέα της κατασκευής και της ανακαίνισης. Σήμερα υπάρχουν για παράδειγμα, 117 σχέδια ακινήτων που αντιπροσωπεύουν 266,000 τετραγωνικά μέτρα και αποδεικνύουν ότι είναι τεχνικώς και οικονομικώς εφικτό να πραγματοποιηθούν κατασκευές και ανακαινίσεις που χωρίζουν την ενεργειακή κατανάλωση στα 4 και περισσότερο.
- Κτίζουμε το υψηλότερο παθητικό κτίριο του κόσμου (15,000 τετραγωνικά μέτρα) για τη Διοίκηση Περιβάλλοντος και Ενέργειας των Βρυξελλών.

Οι Βρυξέλες έλαβαν το 2009 πολύ φιλόδοξες αποφάσεις, οι οποίες ήδη τίθενται σε εφαρμογή, όπως:

1. Υποδειγματική συμπεριφορά των Δημοσίων Αρχών: οι νέες κατασκευές που εξαρτώνται από τις Δημόσιες Αρχές, θα πρέπει να συμμορφώνονται με το παθητικό πρότυπο από το 2010 και με το πρότυπο χαμηλής σε πολύ χαμηλή ενέργεια στην ανακαίνιση.
2. Από το 2015 όλα τα νέα κτίρια και όλες οι μεγάλες ανακαινίσεις που υπόκεινται σε πολεοδομικές άδειες, θα πρέπει να τηρούν τις ίδιες απαιτήσεις.
3. Από το 2011 τα κτίρια υπερβαίνουν τα 3.500 τετραγωνικά μέτρα θα πρέπει να υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο και να εφαρμόσουν επικερδή μέτρα.

Στην αφετηρία της στρατηγικής για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, γρήγορα επεκτείναμε το πεδίο εφαρμογής της δράσης στο σύνολο της βιώσιμης Κατασκευής (επιλογή των υλικών, διαχείριση των υδάτων κλπ) και της έννοιας της “βιώσιμης συνοικίας” ιδιαίτερως αγαπητής σε μένα, όχι μόνο όσον αφορά στην κατασκευή νέων συνοικιών αλλά και στην αλλαγή και την ανακαίνιση των υφιστάμενων οικισμών. Διότι πρέπει να σκεφτούμε την πόλη ως τόπο ισορροπίας μεταξύ του κοινωνικού, του οικονομικού και του περιβαλλοντικού παράγοντα.

Έτσι, στο πλαίσιο του επαναπροσδιορισμού της τοποθεσίας των κτιρίων των Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην περιοχή της Rue de la Loi στις Βρυξέλλες, υπήρξε ένας μεγάλος πολεοδομικός προβληματισμός, ο οποίος οδήγησε στον επαναπροσδιορισμό μιας ευρωπαϊκής συνοικίας 0/μηδέν άνθρακα που στοχεύει στην κατασκευή 800,000 τετραγωνικών μέτρων, το μισό των οποίων θα προορίζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η ενεργειακή φιλοδοξία είναι να δημιουργηθεί μια γειτονιά πρότυπο, η οποία να διαθέτει μια ενεργειακή ζήτηση όσο το δυνατόν χαμηλότερη, ακολουθώντας τις αρχές του παθητικού προτύπου. Οι ενεργειακές ανάγκες θα μπορούσαν να καλυφθούν είτε από τη χρήση τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και/ή από επενδύσεις σε μονάδες παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ισοδύναμων αλλού εκτός από την τοποθεσία, ώστε το ισοζύγιο του άνθρακα είναι ουδέτερη. Είναι μια πρόκληση στο ύψος των φιλόδοξων πολιτικών, οι οποίες πραγματοποιούνται τόσο στο επίπεδο των Βρυξελλών, όσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην Ευρώπη επομένως, ο καθένας διαθέτει στο δικό του επίπεδο τα δικά του μέσα δράσης ώστε να εργαστεί για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, αλλά αυτό θα το κατορθώσουμε μονάχα εάν όλοι εμείς σε κάθε χώρα δεσμευούμε με εθελοντισμό και με γενναιοδωρία.

Σας ευχαριστώ!